

ПОСТАНОВЛЕНИЕ

№ 19

КАРАР

19.09.2025

Татарстан Республикасы Сарман муниципаль
районы Ләшәү Тамак авыл жирлегенен
коммуналь инфраструктураны комплекслы
үстерү программасын раслау турында

«Россия Федерациясендә жирле үзидарә оештыруның гомуми принциплары
турында» 2003 елның 6 октябрендәге 131 номерлы Федераль законның 17
статьясындагы 1 өлешенен 6.1 пункты, РФ Хөкүмәтенен «жирлекләрнен, шәһәр
округларының коммуналь инфраструктура системаларын комплекслы үстерү
программаларына таләпләрне раслау турында» 2013 елның 14 июнендәге 502
номерлы карары (2023 елның 28 ноябрендәге редакциясе) нигезендә Ләшәү
Тамак авыл Советы Башкарма комитеты Сарман муниципаль районы
жирлекләре карар бирә:

1. Татарстан Республикасы Сарман муниципаль районы Ләшәү Тамак
авыл жирлегенен коммуналь инфраструктураны комплекслы үстерү
программасын кушымта нигезендә расларга.
2. Әлеге карарны «Татарстан Республикасының хокукий
мәгълүматның рәсми порталында» халыкка житкерергә
(PRAVO.TATARSTAN.RU) һәм Татарстан Республикасы Сарман
муниципаль районының рәсми сайтында.
3. Әлеге карарның үтәлешен контрольдә тотуны үземдә калдырам.

Ләшәү Тамак авыл
жирлеге Башкарма
комитет жетәкчесе

И.З.Хабибуллин

КОМПЛЕКСЛЫ ҮСЕШ ПРОГРАММАСЫ

КОММУНАЛЬ ИНФРАСТРУКТУРА

ЛӘШӘУ ТАМАК АВЫЛ ЖИРЛЕГЕ

ТР САРМАН МУНИЦИПАЛЬ РАЙОНЫ

2025-2035 ЕЛЛАРГА

Ләшәу Тамак авылы

2025

Ләшәу Тамак авыл жирлеге

Башкарма комитет карары

белән расланды

19.09.2025 №19

ПРОГРАММАНЫҢ ПАСПОРТЫ

Программа исеме	2025-2035 ЕЛЛАРГА ТАТАРСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ САРМАН МУНИЦИПАЛЬ РАЙОНЫНЫҢ ЛӘШӘУ ТАМАК АВЫЛ ЖИРЛЕГЕНЕҢ КОММУНАЛЬ ИНФРАСТРУКТУРАСЫН КОМПЛЕКСЛЫ ҮСТЕРҮ ПРОГРАММАСЫ
Программаны эшләү өчен нигез	Ләшәү Тамак авыл жирлеге башкарма комитеты житәкчесенә Ләшәү Тамак авыл жирлеге халкын коммуналь челтәрләрен сыйфатлы хезмәт күрсәтүләре һәм норматив сыйфатлы эчәр су белән житәрлек күләмдә тәмин итү, шул нигездә халыкның сәламәтлеген яхшырту һәм социаль-иқтисади вәзгыятьне савыктыру мәсьәләләрен хәл итү турында карары.
Программаны төп эшләүчеләр	Ләшәү Тамак авыл жирлеге башкарма комитеты
Программаның заказчысы	Ләшәү Тамак авыл жирлеге башкарма комитеты
Программаның төп чараларын башкаручылар	Ләшәү Тамак авыл жирлеге башкарма комитеты, районның коммуналь комплексы оешмалары, башка оешмалар
Программаның максатлары	Авыл жирлеге халкын коммуналь челтәрләрен сыйфатлы хезмәт күрсәтүләре һәм норматив сыйфатлы эчәр су белән житәрлек күләмдә тәмин итү; шул нигездә халыкның сәламәтлеген яхшырту; Ләшәү Тамак авыл жирлеге территориясендә социаль-экологик хәлне сәламәтләндерү.
Программаның бурычлары	- әлеге программа максатларына ирешү өчен финанс, матди-техник ресурсларны, житештерү потенциалын берләштерү; - үзәкләштерелгән су белән тәмин итү объектларында су сыйфаты күрсәткечләренә санитария нормалары таләпләренә туры килүен тәмин итү өчен гомуми төзелеш эшләре үткәрү; - ташландык суларны агызу объектларында гомуми төзелеш эшләрен башкару; - суны экономиялә тотуга юнәлдерелгән чаралар үткәрү; - торак пунктларда автоном су чыганакларында су әзерләү һәм зарарсызландыру технологияләрен кертү эшен дәвам итү - торак пунктларда төче су ятмаларын барлау һәм скважиналарны төзекләндерү - суүткәргеч челтәрләрен һәм су белән тәмин итү системаларын реконструкцияләү.
Программаны гамәлгә ашыру сроклары һәм этаплары	2025 – 2035 еллар
Программаны финанслауга ихтыяж күләмнәре	Эшләнгән программа нигезендә
Программаның үтәлешен тикшереп торуны	Эшләнгән программа нигезендә

оештыру	
Көтелгән нәтижәләр	Жирлекнең коммуналь инфраструктурасын модернизацияләү һәм яңарту, эксплуатация чыгымнарын киметү; кеше тормышына яңый торган авария хәлләре килеп чыгу сәбәпләрен бетерү, әйләнә-тирә мохитнең экологик торышын яхшырту. Су белән тәмин итүне һәм ташландык суларны агызуны үстерү: - су белән тәмин итүнең ышанычлылығын арттыру; - экологик иминлекне арттыру; - эчә торган суның сыйфаты параметрларының билгеләнгән нормативларга туры килүе; - су югалту дәрәжәсен 5 кә кадәр киметү%; - бер продукциягә эксплуатация чыгымнарын киметү. Көнкүреш калдыкларын утильләштерү: - жирлек территориясендә санитария хәлен яхшырту; - экологик торышны яхшырту; - көнкүреш һәм сәнәгать калдыкларын оештыруны, утильләштерүне һәм эшкәртүне тәмин итү. Газ белән тәмин итүне үстерү: - кулланучыларны газ белән тәмин итү. Электр белән тәмин итүне үстерү: - кулланучыларны электр белән тәмин итү хезмәте белән тәмин итү.

Әлеге программада кулланыла торган төп төшенчэләр

Әлеге программада түбәндәге төп төшенчэләр кулланыла:

1) коммуналь комплекс оешмасы-жылылык, су белән тәмин итүне, ташландык суларны агызуны һәм чистартуны тәмин итү максатларында товарлар житештерү (хезмәтләр күрсәтү) өчен файдаланыла торган (файдаланыла торган) инженерлык инфраструктурасын эксплуатацияләүне гамәлгә ашыручы һәм (яисә) каты көнкүреш объектларын утильләштерү (күмү) өчен файдаланыла торган объектларны эксплуатацияләүне гамәлгә ашыручы барлык оештыру-хокукый рәвешләрендәге юридик зат калдыклар;

2) инженерлык инфраструктурасы-муниципаль берәмлекләр территорияләре чикләрендә урнашкан (тулысынча яисә өлешчә) һәм шушы муниципаль берәмлекләрнең кулланучылар ихтыяжлары өчен билгеләнгән Жылылык, су белән тәмин итү, ташландык суларны агызу һәм чистарту өлкәсендә файдаланыла торган житештерү һәм мөлкәт объектлары, шул исәптән торба үткәргечләр, электр тапшыру линияләре һәм башка объектлар жыелмасы;

3) каты көнкүреш калдыкларын утильләштерү (күмү) өчен файдаланыла торган объектлар-каты көнкүреш калдыкларын утильләштерү (күмү) өчен турыдан-туры файдаланыла торган объектлар;

4) коммуналь комплекс оешмасының житештерү программасы - әлеге оешманың жылылык, су белән тәмин итү, ташландык суларны агызу һәм чистарту, каты көнкүреш калдыкларын утильләштерү (күмү) өлкәсендә аның тарафыннан товарлар житештерүне (хезмәтләр күрсәтүне) тәмин итү буенча эшчәнлек программасы, ул әлеге оешма тарафыннан файдаланыла торган инженерлык инфраструктурасын һәм (яисә) утильләштерү өчен файдаланыла торган объектларны реконструкцияләү чараларын үз эченә ала (каты көнкүреш калдыкларын күмү) (алга таба шулай ук-житештерү программасы);

5) муниципаль берәмлекнең коммуналь инфраструктурасын комплекслы үстерү программасы - каты көнкүреш калдыкларын утильләштерү (күмү) өчен файдаланыла торган коммуналь инфраструктураны һәм объектларны төзү һәм модернизацияләү программасы, ул әлеге системаларны һәм объектларны торак һәм сәнәгать төзелеше ихтыяжлары нигезендә үстерүне, кулланучылар өчен житештерелә торган товарларның (күрсәтелә торган хезмәтләрнең) сыйфатын яхшыртуны, муниципаль берәмлек территориясендә экологик хәлне яхшыртуны тәмин итә (алга таба - инженерлык инфраструктурасын комплекслы үстерү программасы);

6) коммуналь инфраструктураны үстерү буенча коммуналь комплекс оештыруның инвестиция программасы-коммуналь комплексны оештыру өчен жирле үзидарә органны тарафыннан билгеләнә торган, коммуналь инфраструктура системаларын комплекслы үстерү программасын гамәлгә ашыру максатларында көнкүреш калдыкларын утильләштерү (күмү) өчен файдаланыла торган коммуналь инфраструктура һәм объектлар төзүне һәм (яисә) модернизацияләүне финанслау программасы (алга таба шулай ук-инвестиция программасы);

7) коммуналь комплекс оешмалары товарларына һәм хезмәт күрсәтүләренә тарифлар - коммуналь комплекс оешмалары товарларына һәм хезмәт күрсәтүләренә тарифларга өстәмәләренә исәпкә алмыйча, алар житештерә торган товарлар (күрсәтелә торган хезмәтләр) өчен коммуналь комплекс оешмалары белән исәп-хисаплар башкарыла торган һәм кулланучылар өчен бәягә (тарифка) кертелә торган бәя ставкалары;

8) кулланучылар өчен бәяләр (тарифлар) - кулланучылар өчен бәяләргә (тарифларга) өстәмәләренә исәпкә алмыйча, су белән тәмин итүне, ташландык суларны агызуны һәм чистартуны, каты көнкүреш калдыкларын утильләштерүне (күмүне) тәмин итү максатларында товарлар житештерүне (хезмәтләр күрсәтүне) тәмин итүче коммуналь

комплекс оешмалары товарларына һәм хезмэт күрсәтүләренә тарифларны үз эченә алган бәя ставкалары;

9) яңа төзелә торган (реконструкцияләнә торган) күчемсез мөлкәт объектларын (биналарны, төзелмәләрне, корылмаларны, башка объектларны) коммуналь инфраструктурага тоташтыру тарифы-күрсәтелгән күчемсез мөлкәт объектларын инженер-техник тәмин итү чөптөрлөрөнә тоташтыру өчен түләүне барлыкка китерә торган бәя ставкасы (алга таба-коммуналь инфраструктура системасына тоташтыру тарифы);

10) коммуналь комплексны оештыруның коммуналь инфраструктурага тоташтыруга тарифы - коммуналь комплексны оештыру өчен билгеләнә торган һәм коммуналь комплексны оештыруның инвестиция программасын финанслау өчен кулланыла торган бәя ставкасы (алга таба шулай ук-коммуналь комплексны оештыруның тоташтыруга тарифы);

11) инженер-техник тәмин итү чөптөрлөрөнә тоташтырган өчен түләү - бина, төзелеш, корылма, башка объект төзүне гамәлгә ашыручы затлар кертә торган түләү, шулай ук бинаны, төзелешне, корылманы, башка объектны реконструкцияләүне гамәлгә ашыручы затлар кертә торган түләү, әгәр әлеге реконструкция реконструкцияләнә торган бинаның, корылманың куллану йөкләнешен арттыруга китерсә, корылма, башка объект (алга таба шулай ук - тоташтыру өчен түләү);

12) кулланучылар өчен бәягә (тарифка) өстәмә - кулланучыларның коммуналь комплекс оешмалары белән исәп - хисап ясаганда исәпкә алына торган, коммуналь комплекс оешмаларының инвестиция программаларын финанслау максатларында билгеләнә торган һәм аның гомуми күләме коммуналь инфраструктураны үстерү буенча инвестиция программаларын гамәлгә ашыручы коммуналь комплекс оешмаларының товарларына һәм хезмэт күрсәтүләренә тарифларга өстәмә суммасына туры килә торган бәя ставкасы (алга таба шулай ук-кулланучылар өчен бәягә (тарифка) өстәмә);

13) коммуналь комплексны оештыру товарларына һәм хезмэт күрсәтүләренә тарифларга өстәмә-кулланучылар өчен бәягә (тарифка) өстәмә нигезендә коммуналь комплексны оештыру өчен билгеләнә торган бәя ставкасы ул житештерә торган товарлар (күрсәтелә торган хезмәтләр) өчен күрсәтелгән оешма белән исәп-хисаплар ясаганда исәпкә алына һәм коммуналь комплексны оештыруның инвестиция программасын финанслау өчен кулланыла;

14) тарифлар һәм өстәмәләр - коммуналь комплекс оешмалары товарларына һәм хезмэт күрсәтүләренә Тарифлар, инженерлык инфраструктурасына тоташтыруга тарифлар, коммуналь комплекс оешмаларының тоташтыруга тарифлары, шулай ук Коммуналь комплекс оешмалары товарларына һәм хезмэт күрсәтүләренә тарифларга өстәмәләр һәм кулланучылар өчен бәяләргә (тарифларга) Федераль «коммуналь комплекс оешмаларының тарифларын жайга салу нигезләре турында» 2004 елның 30 декабрендәге 210-ФЗ номерлы законы (2005 елның 26 декабрендәге Федераль закон редакциясендә) No 184-ФЗ) һәм Россия Федерациясә Хөкүмәте тарафыннан раслана торган кагыйдәләр белән;

15) коммуналь комплексны оештыруның житештерү программасы һәм инвестиция программасы үтәлешен мониторинглау-коммуналь комплексны оештыруның житештерү программасы һәм инвестиция программасы үтәлеше турындагы мәгълүматны, шулай ук каты көнкүреш калдыкларын утильләштерү (күмү) өчен файдаланыла торган коммуналь инфраструктураның һәм объектларның торышы һәм үсеше турындагы мәгълүматны вакытлыча жыю һәм анализлау;

16) коммуналь комплекс оешмалары товарларын һәм хезмэт күрсәтүләрен кулланучыларның файдалана алуы - кулланучылар өчен бәяләрне (тарифларны) һәм кулланучылар өчен бәяләргә (тарифларга) өстәмәләрне исәпкә алып, коммуналь комплекс оешмаларының тиешле товарларын һәм хезмэт күрсәтүләрен кулланучыларның сатып алу һәм түләү мөмкинлегә;

17) жылылык, су белән тәмин итү, су агызу, каты көнкүреш калдыкларын

утильлештерү (күмү) өлкәсендә коммуналь комплекс оешмалары товарларын һәм хезмәт күрсәтүләрен кулланучылар-шартнамә буенча электр һәм жылылык энергиясен, суны, каты көнкүреш калдыкларын агызу һәм утильлештерү (күмү) буенча хезмәт күрсәтүләргә үз хужалык - көнкүреш һәм (яисә) житештерү ихтыяжлары өчен сатып алучы затлар (алга таба-кулланучылар). Торак секторында жылылык, су белән тәмин итү, су агызу, каты көнкүреш калдыкларын утильлештерү (күмү) өлкәсендә күрсәтелгән оешмаларның товарларын һәм хезмәт күрсәтүләрен кулланучылар булып:

а) күпфатирлы йортларда-әлеге күпфатирлы йорттагы урыннардан файдаланучы затларга коммуналь хезмәтләр күрсәтү өчен югарыда күрсәтелгән товарларны һәм хезмәт күрсәтүләргә сатып алучы торак милекчеләре ширкәтләре, идарәче оешмалар яисә күпфатирлы йортка урыннар милекчеләре турыдан-туры идарә иткән очракта күпфатирлы йорттагы урыннар милекчеләре;

б) торак йортта-шушы йортның милекчесе яисә коммуналь хезмәтләр күрсәтүче ул вәкаләт биргән зат;

18) коммуналь комплекс оештыруның финанс ихтыяжлары - коммуналь комплекс оештыруның коммуналь инфраструктураны үстерү буенча житештерү программасын һәм (яисә) инвестиция программасын үтәү өчен кирәкле тарифлар һәм өстәмәләр буенча коммуналь комплекс оештыру товарларын (хезмәтләр күрсәтүне) реализацияләүдән акчалар күләменә исәп-хисап күрсәткечләре.

Муниципаль берәмлеккә кыскача характеристика

В состав Лешев-Тамакского сельского поселения в соответствии с этим законом входят: село Лешев Тамак (административный центр, который расположен в 17,0 км от районного центра с.Сарманово), село Нижний Лешев, с.Сарайлы и деревня Дусюмово. Поселение расположено на востоке Республики Татарстан, в южной части Сармановского муниципального района. Лешев-Тамакское сельское поселение граничит на западе Новоимяновским и Старокаширским сельскими поселениями, на севере Рангазарским и Муртыштамакским сельским поселением, на востоке с Александровским сельским поселением и Старомензялябашским сельским поселением и городским поселением «пгт Джалиль» Сармановского муниципального района.

Общая площадь Лешев-Тамакского сельского поселения составляет 8230,47 га, в т.ч. площадь населенных пунктов 292,09 га, из них: с.Лешев Тамак – 51,06га, д.Дусюмово - 83,2га, с.Нижний Лешев-63,89га, с.Сарайлы -93,94 га.

Земли Лешев-Тамакского сельского поселения плодородны. Климат умеренно влажный. Имеются условия для пчеловодства, животноводства и растениеводства. По территории поселения протекают реки Мензеля и Холодная памятники природы регионального значения.

На территории поселения ведут добычу нефти ОАО «Татнефть» на Территории Ромашкинского месторождений нефти.

В поселении имеется две общеобразовательные школы, два детских сада, два сельский дом культуры, сельский клуб, библиотеки, три фельдшерско-акушерских пункта, отделение сбербанка, почтовое отделение, сельскохозяйственное предприятие ООО «Агрофирма «Джалиль» (подразделение «М.Джалиль»).

В поселении имеются зоны для массового отдыха (для проведения Сабантуя).

Транспортная связь Лешев-Тамакского сельского поселения с другими районами Республики Татарстан, и регионами России в настоящее время осуществляется через региональные и федеральные автомобильные дороги.

Основной транспортной осью Лешев-Тамакского сельского поселения является межрайонная автодорога «Альметьевск-Муслюмово» регионального или межмуниципального значения. Они пересекают Лешев-Тамакское сельское поселение в меридиональном направлении с севера- востока на юго –запад, проходя через населенный пункт Дусюмово. С юга на северо-запад проходит межрайонная автодорога регионального или межмуниципального значения «Джалиль – Сарманово». В юго-восточной части поселения в лесном массиве проходит районная автодорога «Азнакаево- Дусюмово». Связь населенных пунктов между собой осуществляется через местные автодороги «Лешев Тамак- Сарайлы, «Альметьевск - Муслюмово- Нижний Лешев» , «Джалиль-Сарманово - Лешев Тамак», «Лешев Тамак- Дусюмово»

Инженерлык инфраструктурасының торышы

Су белән тәэмин итү

Ләшәү Тамак авыл жирлеген хужалык-эчәр су белән тәэмин итүнең төп чыганагы булып жир асты сулары тора. Халык суны артезиан скважиналарыннан да, чишмәләрдән дә файдалана. Халыкка хезмәт күрсәтә торган су белән тәэмин итүнең гамәлдәге барлык системалары мөстәкыйль (һәр торак пункт өчен эшләнгән) һәм бер-берсе белән берничек тә бәйлә түгел.

Суүткәргеч чөлтәрләре су сүтү колонкалары белән жиһазландырылган. Янгынга каршы су запасы су башняларында саклана. Су башнясы поселокның су куллануын көйли, чөлтәрдә кирәкле басым ясый, шулай ук 10 минутлык янгынга каршы су запасын саклый.

Житештерү билгеләнешендәге объектларны һәм агросәнәгать комплексын су белән тәэмин итү үз су белән тәэмин итү чыганаclarыннан (артезиан скважиналарыннан) гамәлгә ашырыла.

Суүткәргеч чөлтәренә проблемалы характеристикалары булып:

- суүткәргеч чөлтәренә искерүе, арматураның искерүе. Шуңа бәйлә рәвештә еш кына аварияләр һәм агып чыгулар була, һәм шуның нәтижәсендә үз ихтыяжларына су югалтулар арта.;

- корыч суүткәргечләрнең коррозиясе аркасында суның икенчел пычрануы.

Жирлек территориясендә шәһәр төзелешә эшчәнлеген гамәлгә ашырганда торак пунктлар территорияләрен, аларның үсешенә карап, этаплап үзәкләштерелгән су агызу системасы белән тәэмин итү мөмкинлеген күздә тоту тәкъдим ителә. Үзәкләштерелгән су агызу системасын формалаштыру буенча планлаштырыла торган чаралар территорияне планлаштыру документациясен әзерләү стадиясендә билгеләнергә тиеш.

Канализация

Ләшәү Тамак авыл жирлегендә су агызуның үзәкләштерелгән системасы юк.

Халыкның төп өлешә су үткәрти торган стеналы һәм төбә булган калкулыклардан файдалана. Индивидуаль төзелеш йортларында чокырларны мөстәкыйль ысул белән ясыйлар.

Территорияне санитар чистарту

Бу бүлектә каты һәм сыек көнкүреш калдыкларын оештыру, жыю, бетерү, зарарсызландыру, шулай ук поселок территорияләрен жыештыру мәсьәләләре карала. Атмосфера һавасын, су ресурсларын саклау, зарарлы йогынты чыганаclarын ачыклау, утильләштерелми торган сәнәгать калдыкларын бетерү, зарарсызландыру мәсьәләләре «әйләнә-тирә моxитне саклау»бүлегендә карала.

Гамәлдәге төзелеш каты көнкүреш калдыклары барлыкка килү чыганагы булып тора. Аларны шартлы рәвештә 4 нче һәм 5 нче класслы куркынычлы калдыкларга кертергә мөмкин. Көнкүреш калдыклары торак пунктлар янындагы санкцияләнгән чүплекләргә чыгарыла.

Жылылык белән тәмин итү

Ләшәү Тамак авыл жирлегә территориясендә жылылык белән үзәкләштерелгән тәмин итү юк.

Төзелешләрне жылыту жылылык белән тәмин итүнең локаль чыганаclarыннан - түбән басымлы табигый газда эшләүче бер контурлы индивидуаль көнкүреш казаннарыннан гамәлгә ашырыла.

Ләшәү Тамак авыл жирлегенәң жәмәгать учреждениеләре (төп гомуми белем бирү мәктәбе, мәдәният йорты) 100 кВт һәм аннан да азрак куәтле котельныйлардан файдаланалар. Авылда булган котельныйларга мәгълүматлар бирелмәгән.

Газ белән тәмин итү

Хәзерге вакытта Ләшәү Тамак авыл жирлеген газ белән тәмин итү югары басымлы магистраль газүткәргечтән, бүлгеч газүткәргечләр һәм «Сарман»ГРС газ бүлү станциясе аша башкарыла.

Табигый газ Ләшәү Тамак авыл жирлегенәң авыл торак пунктларына ГРСТАН Бистәара югары басымлы газүткәргечләр буенча газ бүлү пунктларына (ГРП, ШРП) кадәр бирелә. Аннары түбән басым челтәрләре буенча турыдан-туры кулланучыга.

Электр белән тәмин итү

Үзәкләштерелгән электр белән тәмин итү системасын үстерү күздә тотылмый.

Элемтә

Телефон һәм кәрәзле элемтә, цифрлы тапшырулар, интернет бар.

Элемтә турыдан-туры туклану зонасы белән шкаф системасы аша оештырылган.

Линия хужалыгы – кабель-һава хужалыгы, траншеяларда һәм кабель канализациясендә һәм Терәкләрдә һава буенча кабельләр белән башкарылган. Кабельләр тибы: жепсел-оптик кабельләр, бер дүртле КСПП.

Телефон станцияләре Россиянең бөтен территориясә белән шәһәраа элемтәләрне, шулай ук, БДБ илләрен дә кертеп, халыкара сөйләшүләрне тәмин итә.

Шәһәрара элементә җепселле-оптик тапшырулар линиясе аша оештырылган. Татарстан Республикасы буенча физик божра оештырылган, ул каналларны җитәрлек күләмдә файдаланырга мөмкинлек бирә.

2. Программаның төп максатлары һәм бурычлары, аны гамәлгә ашыру сроклары һәм этаплары

Инженерлык инфраструктурасын үстерү гамәлләре

1. Су белән тәэмин итү

Килеп туган вәзгыятьтә җирлек халкын эчәр су белән тәэмин итү проблемасын хәл итү өчен дәүләт хакимияте органнары, муниципаль берәмлекләрнең авыл һәм шәһәр җирлекләре органнары, кызыксынган оешмалар катнашында җир асты суларының барланган запасларын үзләштерүне көчәйтергә, яңа чыганаclarны ачыклау эшләрен киңәйтергә кирәк. Моннан тыш, авыл торак пунктларында автоном су чыганаclarы төзү практикасын давам итәргә, су белән тәэмин итү һәм ташландык суларны агызу буенча капитал объектлар төзәргә, гамәлдәге су белән тәэмин итү системаларын реконструкцияләргә һәм гамәлдәге су әзерләү корылмаларында нәтиҗәле техник чишелешләр кертәргә кирәк.

Әлеге программаның максатлары булып:

- Ләшәү Тамак авыл җирлегә халкын норматив сыйфатлы эчәр су белән җитәрлек күләмдә тәэмин итү;

- шушы нигездә халыкның сәламәтлегә торышын яхшырту;

- Ләшәү Тамак авыл җирлегә территориясендә социаль-экологик хәлне яхшырту.

Программаның бурычлары:

- әлеге программа максатларына ирешү өчен финанс, матди-техник ресурсларны һәм житештерү потенциалын берләштерү;

- үзәкләштерелгән су белән тәэмин итү объектларында су сыйфаты күрсәткечләренә санитария нормалары таләпләренә туры килүен тәэмин итү өчен гомуми төзелеш эшләре үткәру;

- суны экономиялә тотуга юнәлдерелгән чаралар үткәру;

- Ләшәү Тамак авыл җирлегендә автоном су җыю чыганаclarында су әзерләү һәм зарарсызландыру технологияләрен гамәлгә кертү эшен давам итү;

- җирлекнең торак пунктларында төче су ятмаларын барлау һәм скважиналарны төзекләндерү;

- суүткәргеч челтәрләрен һәм су белән тәэмин итү системаларын реконструкцияләү.

- торак секторын үстерү һәм торак төзелеш өчен җир кишәрлекләрен комплекслы үзләштерү өчен шартлар тудыру;

- халыкка коммуналь хезмәтләр күрсәтүнең сыйфатын һәм ышанычлылыгын күтәрү, гамәлдәге төзелеш урыннарында аларның торышын яхшыртуның һәм торак төзелеш күләмнәрен арттыруның максатчан параметрларын тәэмин итү өчен коммуналь инфраструктураны үстерү һәм модернизацияләү мөмкинлекләрен тәэмин итү.

Гомуми су куллану торак һәм җәмәгать биналарында хужалык-эчү ихтыяжларына, тышкы янгын сүндерүгә, урамнарда һәм яшел үсентеләргә су сибүгә тотылуны үз эченә ала.

Халыкның хужалык-эчү ихтыяжларына исәпләнгән Су чыгымнары 2.04.02-84* п.2.1 буенча кабул ителгән биналарны (санитария-техник җиһазларны) төзекләндерү дәрәжәсенә

һәм су куллануның тәүлеклек һәм сәгать тигезсезлеге коэффициентларына бәйле рәвештә бер кешегә су куллану нормаларынан чыгып исәпләнә. Суны чагыштырмача куллану хужалык-эчү һәм көнкүреш ихтияжларына жәмәгать биналарындагы су чыгымнарын үз эченә ала.

Тышкы янгын сүндерүгә су чыгымы нормасы һәм торак пунктта бер үк вакытта янгыннар саны СНИП 2.04.02-84* 5 таблицасы нигезендә халык санына һәм төзелеш катларына бәйле рәвештә кабул ителгән һәм гамәлдәге хәлгә һәм генераль планын гамәлгә ашыруның барлык срокларына 5л/с (су чыгымы 5 л/с булган 1 янгын) тәшкил итәчәк. Янгынны сүндерү вакыты-3 сәгать.

Урамнарға һәм яшел үсентеләргә су сибү нормасы СНИП 2.04.01 - 85* 3 нче таблица 1 нче искәрмә буенча кабул ителгән һәм 1 кешегә тәүлегенә 60 л тәшкил итәчәк.

Гамәлдәге хәлгә, генераль планын гамәлгә ашыруның барлык срокларына исәп-хисап нәтижәләре таблицада күрсәтелгән.

Удельные нормы водопотребления

№ пп	Степень благоустройства жилых домов	л/сут
1	Здания, оборудованные внутренним водопроводом, канализацией, централизованным горячим водоснабжением	250
2	Тоже с местными водонагревателями	190
3	Тоже без ванн	120
4	Дома с водопользованием из водоразборных колонок	40

Су белән тәэмин итүне үстерүнең төп юнәлешләре-район халкын эчә торган сыйфатлы су белән өзлексез тәэмин итү, системаларның ышанычлылыгын арттыру, челтәрләрдә аварияләр санын киметү, челтәрләрнең үткәрү сәләтен арттыру, су югалтуларын киметү.

Үсеш концепциясен гамәлгә ашыру кысаларында түбәндәге чараларны үтәү карала:

2. Су жибәрү

1. Ләшәү Тамакта беренче чиратта яңа скважина бораулау;
2. Ләшәү Тамак авылында су җыю манараларын һәм савытларны реконструкцияләү ,
3. Ләшәү Тамак, Дүсем, Сарайлы авылларында насос җайланмаларын 1әр данә алмаштыру;
4. торак пунктларны үзәкләштерелгән су белән тәмин итү системасы белән тәмин итү, янгын гидрантлары урнаштырып һәм турыдан-туры торак йортларга һәм халыкка хезмәт күрсәтү предприятиеләренә су кертәп, урамнар буйлап божралы суүткәргеч челтәре оештырып;
5. Ләшәү Тамак авылында – 1,3 км, Дүсем авылында – 1,5 км, Сарайлы авылында–1,2 км заманча технологияләр нигезендә заманча материаллардан торбалар кулланып су белән тәмин итү челтәрләрен реконструкцияләү һәм алыштыру.
6. Ләшәү Тамак авылында яңа су челтәрләре төзү-беренче чиратта (3,5 км) һәм исәпләнгән срокка (3,5 км).
7. су җыю башняларын һәм артезиан скважиналарын исәпкә алу приборлары белән җиһазлау, диспетчерлаштыру системасын кертү;
8. кулланучыларның суны рациональ тотуына һәм су белән тәмин итү системасында су сыйфатын мониторинглау системасын камилләштерүгә контрольне көчәйтү.

Агросәнәгать комплексының гамәлдәге һәм тәкъдим ителә торган эре объектларын (терлекчелек фермаларын) су белән тәмин итүне үз су белән тәмин итү чыганаclarыннан оештыру тәкъдим ителә (арт.скважиналар, чишмәләр каптажы һ. б.).

Скважиналарның урыны һәм саны сынау суырткычларыннан һәм скважина дебитын билгеләгәннән соң төгәл ачыклана.

Суүткәргечнең диаметрларын, челтәрләрен һәм корылмаларын исәпләү, территорияне проектлауның геологик, геоморфологик һәм гидрогеологик шартларын исәпкә алып, проектлауның алдагы стадияләрендә башкарыла.

Жирлек территориясендә шәһәр төзелеше эшчәнлеген гамәлгә ашырганда торак пунктлар территорияләрен, аларның үсешенә карап, үзәкләштерелгән су агызу системасы белән этаплап тәмин итү мөмкинлеген күздә тоту тәкъдим ителә. Үзәкләштерелгән су агызу системасын булдыру буенча планлаштырыла торган чаралар территорияне планлаштыру документларын эзерләү стадиясендә билгеләнергә тиеш.

3. Территорияне санитар чистарту

Татарстан Республикасының калдыклар, шул исәптән каты коммуналь калдыклар белән эш итү өлкәсендәге территориаль схема нигезләмәләре нигезендә калдыкларны чыгару Сарман районының Сарман авылы полигонына оештырылырга тиеш.

Сыек пычракларны септиктарга яки тимер-бетон монолит выгребларга жыярга һәм ассенизация транспорты белән санитария-эпидемиология хезмәтләре күрсәткән урыннарда чыгарырга тәкъдим ителә. Өстәлә торган суның сыек калдыктарга нисбәте 1:1 гә тигез.

4. Жылылык белән тәмин итү

Жирлектә үзәктән жылылык белән тәмин итү юк. Биналарны жылыту ягулыкның төрле төрләрендә эшләүче индивидуаль жылыту системалары ярдәмендә башкарыла.

Үзәкләштерелгән жылылык белән тәмин итү системасын үстерү күздә тотылмый.

5. Газ белән тәмин итү

Үзәкләштерелгән газ белән тәмин итү системасын үстерү күздә тотылмый.

6. Электр белән тәмин итү

Үзәкләштерелгән электр белән тәмин итү системасын үстерү күздә тотылмый

7. Зәгыйфь токлы челтәрләр

Проект гамәлдәге элемент системаларыннан телефонлаштыру, телевидение һәм радиофикация системаларын 100% ка проектлауны тәкъдим итә. Ожидаемые конечные результаты реализации программы и оценка ее социально-экономической эффективности.

Программаны гамәлгә ашыруның нәтижелелеген бәяләү, түбәндәге күрсәткечләргә ирешү кирәклеге исәпкә алып, 2025 ел мәгълүматлары белән чагыштыру нигезендә башкарыла:

- халыкны өзлексез эчәр су белән тәмин итү;

- микробиологик күрсәткечләр буенча гигиена таләпләренә җавап бирми торган эчәр суның тикшерелгән пробаларының чагыштырма авырлыгын 2026 елга 0,5 кә кадәр киметү %;

- су белән тәмин итү һәм ташландык суларны агызу коммуналь системаларының тузу дәрәжәсе елына 5% ка кимү.

Программа чараларын гамәлгә ашырудан гомуми икътисадый нәтижәгә авырулар санын киметү, халыкның гомер озынлыгын арттыру, Ләшәү Тамак авыл жирлегенә территориясендә социаль-экологик хәлне яхшырту исәбенә ирешү күздә тотыла.

Программаны гамәлгә ашыру механизмы

Программаны гамәлгә ашыру Ләшәү Тамак авыл жирлегенә халкын коммуналь инфраструктураның сыйфатлы хезмәтләре белән тәмин итүгә юнәлдерелгән программа чаралары комплексын үтәү юлы белән гамәлгә ашырыла

1. Ләшәү Тамак авыл жирлегенә башкарма комитеты:

- Ләшәү Тамак авыл жирлегенә коммуналь инфраструктурасын комплекслы үстерү программасын эшли;

- коммуналь инфраструктураны комплекслы үстерү программасы нигезендә коммуналь комплекс оешмалары тарафыннан эшләнә торган инвестиция программалары проектларын формалаштыруга техник биремне раслый;

- коммуналь комплекс оешмалары тарафыннан эзерләнгән инвестиция программалары проектларының аларны формалаштыруга расланган техник задание шартларына туры килү-килмәвен һәм аны гамәлгә ашыру өчен кирәкле финанс ихтыяжларын исәпләүнең нигезлелеген тикшерә;

- кулланучылар өчен бәяләргә (тарифларга) өстәмә күләме һәм коммуналь комплекс оешмасы товарларына һәм хезмәт күрсәтүләренә тарифларга тиешле өстәмә күләме турында, шулай ук коммуналь инфраструктура системасына тоташтыруга тариф күләмнәре турында тәкъдимнәр эзерли;

- кулланучылар өчен бәяләргә (тарифларга) тәкъдим ителә торган өстәмәне һәм коммуналь инфраструктура системасына тоташу тарифын исәпкә алып, коммуналь комплекс оешмалары товарларыннан һәм хезмәт күрсәтүләреннән файдаланучылар өчен файдалану мөмкинлегенә анализ ясый;

- коммуналь комплексны оештыруның инвестиция программасы проектын һәм әлеге коммуналь комплекс оешмасы тапшырган исәп-хисапларны раслау өчен муниципаль берәмлекнең закон чыгару органына жиһәрә;

- коммуналь инфраструктураны үстерү максатларында коммуналь комплекс оешмалары белән әлеге оешманың расланган инвестиция программасын гамәлгә ашыру шартларын билгели торган шартнамәләр төзи;

- коммуналь комплекс оешмаларының инвестиция программалары үтәләшенә мониторинг үткәрә.

2. Жирлек башлыгы тарафыннан расланган һәм коммуналь инфраструктураны комплекслы үстерү программасы нигезендә эшләнгән техник бирем шартлары нигезендә Сарман муниципаль районының коммуналь комплексын оештыру:

- инвестиция программасы проектын һәм әлеге программаны гамәлгә ашыру өчен бер елга кирәкле финанс ихтыяжларын исәпләүне эзерли;

- инвестиция программасының эзерләнгән проекты һәм аны гамәлгә ашыру өчен кирәкле финанс ихтыяжларын исәпләү муниципаль берәмлекнең башкарма органына инвестиция программасы проектының аны формалаштыруга расланган техник бирем шартларына туры килүен һәм аны гамәлгә ашыру өчен кирәкле финанс ихтыяжларын исәпләүнең нигезлелеген тикшерү өчен тапшыра;

- кирәк булган очракта бирелгән исәп-хисапларның, исәпләнгән финанс ихтыяжларының тәкъдим ителгән инвестиция программасы проектына туры килмәвен яисә күрсәтелгән программа проектының аны эшләүгә техник биремгә туры килмәвен тикшерү нәтижәсендә ачыкланган;

- коммуналь инфраструктураны үстерү максатларында муниципаль берәмлекнең башкарма органы белән расланган инвестиция программасын гамәлгә ашыру шартларын билгели торган шартнамә төзи.

Коммуналь комплекс оешмалары тарафыннан коммуналь инфраструктура төзүгә һәм модернизацияләүгә алына торган акчалар:

- тоташтыруга тарифның тапкырчыгышына тигез булган һәм сорала торган йөкләнешне тоташтырган өчен түләүләр;

- кулланучылар өчен бәягә (тарифка) һәм кулланучыларга бер ел эчендә куелган хезмәт күләменә (жылылыкка, суга һ.б.) өстәмә арттыруга тигез.